

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

judecătorul:

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

Elena Covalenco și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Eximotor” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa încărcătoarele frontale cu cupă și utilajul suspendat-freze pentru deszăpezirea părții carosabile a drumurilor, obligarea recepționării acestora, încasarea costului obiectului ofertei, prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015, prin care s-au respins cererile de apel declarate de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” și societatea pe acțiuni „Eximotor” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a ț ă

La 12 iunie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” și Agenției Achiziții Publice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa bunurile livrate, obligarea recepționării acestora, încasarea costului obiectului ofertei, prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea pe acțiuni „Eximotor” a indicat că Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” în baza procesului-verbal nr. 81-13/00422/001 din 22 august 2013 a desemnat societatea cu răspundere limitată „Microcell” în calitate de câștigător al licitației publice nr. 13/00422/001 din 22 august 2013 pentru livrarea a 12 încărcătoare frontale cu cupă de modelul „Changlin 956” și utilaj suspendat-freză pentru deszăpezirea părții carosabile a drumurilor de modelul „Changlin CHLBM 2000 DP”.

Prin demersul nr. 1151 din 04 septembrie 2013 societatea cu răspundere limitată „Microcell” a comunicat Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” că nu poate livra utilajele propuse conform ofertei și refuză semnarea contractului de achiziție publică.

Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” prin adresa nr. 11-27/1402 din 06 septembrie 2013 a solicitat operatorilor economici participanți la

licitația din 22 august 2013 prelungirea termenului de valabilitate a ofertelor cu 15 zile.

Prin hotărârea și procesul-verbal nr. 95-13/00422 din 10 septembrie 2013 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a reevaluat rezultatele licitațiilor publice nr. 13/00422/001 din 22 august 2013 și a desemnat în calitate de câștigător societatea pe acțiuni „Eximotor”.

La 11 septembrie 2013 a încheiat cu Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” contractul nr.11-18/250, prin care s-a obligat să achiziționeze încărcătoare frontale cu cupă și utilaj suspendat, freză pentru deszăpezirea părții carosabile a drumurilor 12 seturi.

În punctul 2.1 din contract au stabilit graficul de livrare: 7 unități până la 31 decembrie 2013 și 15 unități până la 28 februarie 2014.

Prin acordul adițional nr. 1 din 28 februarie 2014 au stabilit de comun acord cu pârâtul că livrarea bunurilor urmează a fi efectuată până la 21 martie 2014.

La 15 februarie 2014 bunurile au fost supuse controlului în regim vamal, fiind achitate plățile de import și taxele vamale cu depozitarea și pregătirea acestora pentru livrare.

În pct. 3.4. din contract s-a stabilit că prețul pentru marfă urmează a fi achitat timp de 30 zile de la livrarea mărfii, iar în pct. 4.1 s-a indicat că bunurile se consideră predate de către vânzător și recepționate de către cumpărător, dacă cantitatea bunurilor corespunde informațiilor indicate în lista bunurilor și documentelor de însoțire conform pct. 2.2. și dacă calitatea, dotarea și parametrii tehnici ai bunurilor corespund caracteristicilor tehnice indicate în oferta adjudecată.

Prin scrisorile nr. 62 din 05 martie 2014 și nr. 69 din 17 martie 2014 a solicitat Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” executarea obligațiilor contractuale.

Prin procesul-verbal de verificare a parametrilor tehnici a încărcătorului frontal cu cupă și utilaj suspendat-freză din 25 februarie 2014 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a constatat că parametrii tehnici a bunurilor nu corespund cu cei stabiliți în contract.

La 10 martie 2014 a solicitat Camerei de Comerț și Industrie efectuarea unei expertize merceologice cu privire la stabilirea și aprecierea parametrilor tehnici a încărcătoarelor frontale cu cupă de modelul „Shantui SL 50 W” – 12 unități și utilajului suspendat-freze pentru deszăpezirea părții carosabile a drumurilor de model „Sicard 2200”.

Prin raportul de expertiză din 19 martie 2014 Camera de Comerț și Industrie a constatat că deosebirile constructive neînsemnate nu influențează esențial la funcționarea utilajului în ansamblu conform destinației și corespund în esență parametrilor tehnici specificați în contract.

La 16 aprilie 2014 a adresat pârâtului cerere prealabilă prin care a solicitat executarea obligațiilor contractuale prin recepționarea obiectului ofertei și achitarea integrală a prețului stabilit.

Cere societatea pe acțiuni „Eximotor” recunoașterea ilegalității refuzului Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” de a recepționa 12 unități de încărcătoare frontale cu cupă de modelul „Shantui SL 50W” și utilaj suspendat-freze pentru deszăpezirea părții carosabile a drumurilor de model „Sicard 2200” – 12

unități, ce constituie obiectul ofertei conform contractului de achiziție nr. 11-18/250 din 11 septembrie 2013 și achitarea costului obiectului ofertei în mărime de 2 480 000 lei (f.d. 1-5, vol. I).

La 13 octombrie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice solicitând constatarea ilegalității refuzului Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” de a recepționa 12 unități de încărcătoare frontale cu cupă de modelul „Shantui SL 50W” și utilaj suspendat-freze pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor de model „Sicard 2200” – 12 unități, ce constituie obiectul ofertei conform contractului de achiziție nr. 11-18/250 din 11 septembrie 2013, achitarea costului obiectului ofertei în mărime de 24 480 000 lei, încasarea prejudiciului material în mărime de 3 890 549 280 lei și 439 570 dolari SUA, prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 lei.

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor societatea pe acțiuni „Eximotor” a indicat că a achitat garanția de executare în mărime de 5 %, ce constituie suma de 1 224 000 lei, care se află pe contul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Dobânda contractuală în mărime de 10 % pentru 122 zile este în mărime de 859 147 lei, dobânda conform ratei de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei este în mărime de 300 701 lei, iar dobânda de întârziere conform art. 619 Codul civil este în mărime de 730 275 lei.

Diferența de curs valutar este în mărime de 73 570 dolari SUA, venitul ratat este în mărime de 2 000 000 lei, penalități impuse de furnizorii străine sunt în mărime de 366 000 dolari SUA și prejudiciul moral îl apreciază la suma de 2 000 000 lei (f.d. 71-76, vol. I).

La 05 noiembrie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând constatarea ilegalității refuzului Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” de a recepționa 12 unități de încărcătoare frontale cu cupă de modelul „Shantui SL 50W” și utilaj suspendat-freze pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor de model „Sicard 2200” – 12 unități, ce constituie obiectul ofertei conform contractului de achiziție nr. 11-18/250 din 11 septembrie 2013, obligarea recepționării acestora, încasarea prețului de 24 480 000 lei, returnarea garanției în sumă de 1 224 000 lei, încasarea prejudiciului material în mărime de 5 594 334,68 lei și 720 084,49 dolari SUA, prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 lei (f.d. 109-114, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Eximotor”.

S-a obligat Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” să recepționeze bunurile ce constituie obiectul ofertei conform contractului de achiziție nr. 11-18/250 din 11 septembrie 2013 - 12 încărcătoare frontale cu cupă de modelul „Shantui SL 50 W”, utilajul suspendat – 12 freze pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor și să achite costul lor – 24 480 000 lei, precum și să returneze garanția de bună executare în sumă de 1 224 000 lei, în total 25 704 000 lei.

În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 118, 193-201, vol. I).

La 17 martie 2015 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015, iar la 26 mai 2015 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 191-192, 224-228, vol. I).

La 24 martie 2015 societatea pe acțiuni „Eximotor” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015 (f.d. 203-206, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 noiembrie 2015 a respins apelurile declarate de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” și societatea pe acțiuni „Eximotor” și a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015 (f.d. 13-22, vol. II).

La 22 ianuarie 2016 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești în partea admiterii cererii de chemare în judecată cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a indicat că nu a fost invitată la petrecerea raportului de expertiză din 19 martie 2014 și instanțele de judecată nu trebuiau să ia la baza hotărârilor doar acest raport.

Parametrii tehnici, calitatea, dotarea și țara de origine a utilajelor prezentate nu corespund celor indicate de societatea pe acțiuni „Eximotor” în ofertă.

A desemnat oferta intimatului ca fiind câștigătoare având în vedere calitatea lucrărilor realizate de tehnica produsă de compania „Sicard”, care a inventat frezele de zăpadă, pe când tehnica propusă de societatea pe acțiuni „Eximotor” prezintă semne evidente de contrafacere, nefiind cunoscută țara de origine și necorespunzând necesităților de asigurare a securității traficului rutier.

Societatea pe acțiuni „Eximotor” nu a informat în prealabil despre schimbarea parametrilor tehnici, hotărând unilateral de la derogarea condițiilor ofertei și livrând un produs analog.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 10 martie 2016 a considerat recursul admisibil, fără a prejudicia fondul.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 25 noiembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a expedit în adresa părților copia deciziei din 24 noiembrie 2015 (f.d. 23, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” la 22 ianuarie 2016 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că societatea pe acțiuni „Eximotor” la 08 august 2013 a prezentat formularul ofertei prin care s-a obligat să furnizeze/presteze, în conformitate cu documentele de licitație și condițiile stipulate în specificațiile tehnice și preț încărcătoare frontale cu cupă și utilaj suspendat – freza pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor (f.d. 8, vol. I).

Societatea pe acțiuni „Eximotor” s-a obligat să achiziționeze încărcătoare și freză de zăpadă de model „SL 50 W SHANTUI” (China) + „SICARD 2200” (Canada), la prețul de 2 040 000 lei, gabarit - 8040x3050x3430, motor cu putere de 162,6 cilindri, masa – 17 000 kg, cutia cu viteze 3/3, formula roților 4x4, volumul cupei 3/5000, înălțimea maximală de descărcare 3 000 mm, productivitatea 1 000 tn/oră, puterea motorului – QSB 4,5 (9 KWT, distanța de aruncare 1,5-2 m, lățimea fâșiei de prelucrare – 2000 m, masa frezei – 2542 kg (f.d. 6-7, vol. I).

La 11 septembrie 2013 societatea pe acțiuni „Eximotor” și Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” au încheiat contractul nr. 11-18/250 de achiziție a încărcătoarelor frontale cu cupă și utilaj suspendat-freză pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor, conform licitației publice nr. 13/00422 din 08 august 2013 în baza deciziei grupului de lucru din 10 septembrie 2013 și având la bază documentele care vor fi considerate părți componente și integrale a contractului – formularul contractului; specificația tehnică și preț; lista bunurilor/serviciilor și graficul livrării/prestării; formularul ofertei și documentele de licitație.

În anexa n.1 la contractul din 11 septembrie 2013 este indicată specificația mărfii (f.d. 27, vol. I).

La 28 ianuarie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” și Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” au încheiat acordul adițional nr. 1 la contractul din 11 septembrie 2013, prin care au convenit că livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător până la 21 martie 2014, celelalte prevederi ale contractului rămânând nemodificate (f,d, 28, vol. I).

Societatea pe acțiuni „Eximotor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa bunurile livrate, obligarea recepționării acestora, încasarea costului obiectului ofertei, prejudiciului material și moral.

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au apreciat arbitrar probele administrate și au încălcat normele de drept material.

Prin punctul 1.1.al contractului de achiziție vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile conform prevederilor ofertei adjudecate, care este parte integrantă a prezentului contract.

În punctul 1.3. părțile au indicat că calitatea bunurilor se atestă prin certificate de conformitate. Bunurile livrate în baza contractului vor corespunde caracteristicilor tehnice indicate în oferta adjudecată câștigătoare.

În punctele 2.1 și 2.2. din contract părțile au stipulat că livrarea bunurilor se face de către vânzător în termenele prevăzute de graficul de livrare, până la 31 decembrie 2013 - 7 unități și până la 28 februarie 2014 - unități.

Documentația de însoțire a bunurilor și/sau a serviciilor include: factura fiscală, pașaportul tehnic, declarația vamală, invoice, certificat de proveniență și certificat de conformitate. Aceste documente urmează a fi prezentate cumpărătorului cel târziu la momentul livrării bunurilor.

În punctul 4.1 din contract părțile au convenit că bunurile se consideră predate de către vânzător și recepționate de către cumpărător dacă: cantitatea bunurilor corespunde informației indicate în Lista bunurilor/și graficul livrării și documentele de însoțire conform punctului 2.2. al contractului și calitatea, dotarea și parametrii tehnici a bunurilor corespund caracteristicilor tehnice indicate în oferta adjudecată câștigătoare.

Comisia constituită prin ordinul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” nr. 05 din 03 februarie 2014 prin procesul-verbal de verificare a parametrilor tehnici a încărcătorului frontal cu cupă model „Shantui SL 50W” și utilaj suspendat-freză pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor din 25 februarie 2014 a constatat că parametrii tehnici a încărcătorului și frezei nu corespund cu cei stabiliți în contractul de achiziție, că autoritatea contractantă nu a fost informată în perioada execuției contractului de modificările parametrilor tehnici ce le operează uzinele producătoare (f.d. 86-88, vol. I).

La 03 martie 2014 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a comunicat societății pe acțiuni „Eximotor” că în urma examinărilor și testărilor întreprinse de comisia de verificare în comun cu reprezentanții societății a încărcătoarelor frontale cu cupă și utilajelor suspendate-freze de dezăpezire, s-au constatat neconformități în raport cu oferta propusă de societatea pe acțiuni „Eximotor”, care a stat la baza deciziei de adjudecare a contractului de achiziție. Totodată autoritatea contractantă a solicitat livrarea bunurilor în corespundere cu oferta adjudecată și prevederile contractuale în termenii stabiliți (f.d. 89, vol. I).

Prin raportul de expertiză nr. 0347592 din 10 martie 2014 Camera de Comerț și Industrie a constatat că utilajele prezentate de societatea pe acțiuni „Eximotor” se deosebesc de cele indicate în specificație, însă aceste deosebiri sunt neesențiale și nu influențează la utilizarea acestora conform destinației (f.d. 35-40, vol. I).

Tot actele cauzei atestă că la 01 octombrie 2013 compania „Aktin Group Inc” din Aiman UAE și societatea cu răspundere limitată „Eximotor” au încheiat contract de vânzare-cumpărare a utilajelor de model „SHANTUI SL50W-2” și „SICARD 2200” (f.d.116-120, vol. I).

La 15 februarie 2014 și 13 martie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a prezentat organului vamal declarația primară cu privire la importul plugurilor de zăpadă de model „SICARD 2200” – a câte 4 bucăți, expeditor – Aktin Group, din EAU și indicată țara de origine Canada (f.d. 147, 149, 122, vol. I).

În facturile invoice este indicat că compania „Aktin Group Inc” a expedit societății pe acțiuni „Eximotor” câte 4 unități de utilaje de model „Sicard 2200”, cu țara de origine Canada (f.d. 123, 148, 150, vol. I).

Deși în declarațiile primare prezentate biroului vamal și în facturile invoice este indicată țara de origine Canada, societatea pe acțiuni „Eximotor” nu a prezentat certificate de proveniență a acestor utilaje și certificate de conformitate.

La 10 ianuarie 2014, 13 ianuarie 2014, la 01 februarie 2014, 10 februarie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a prezentat organului vamal declarații primare cu privire la importul încărcătoarelor frontale pe roți de model „Shantui SL 50 W 2” de la compania Aktin Group din EAU și indicată țara de origine China (f.d. 124, 126, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 143, 145, vol. I).

În invoice-urile comerciale este indicat că compania „Aktin Group Inc” a expedit societății pe acțiuni „Eximotor” utilaje de model „Shantui SL 50 W 2”, cu țara de origine China (f.d. 125, 127, 129, 131, 133, 135, 136, 138, 140, 142, 144, 146, vol. I).

Deși în declarațiile primare prezentate biroului vamal și în facturile invoice este indicată țara de origine China, societatea pe acțiuni „Eximotor” nu a prezentat certificate de proveniență și certificate de conformitate a utilajelor achiziționate.

La 24 aprilie 2014 compania Sincardgroup, Canada a comunicat că nu a desemnat societatea pe acțiuni „Eximotor” în calitate de distribuitor exclusiv pe teritoriul Republicii Moldova, nu a primit nicio comandă de la această întreprindere, nu a produs marfă cu destinația finală Republica Moldova și că nu are afaceri cu compania Aktin Group cu sediul Aiman, EAU (f.d. 96-97, 98, vol. I).

Prin urmare, societatea pe acțiuni „Eximotor” a furnizat produse care nu corespund caracteristicilor indicate în contractul de achiziție.

În comunicarea din 04 iunie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” recunoaște că lipsește modelul de utilaj care a fost indicat în ofertă și că a achiziționat utilaje analoge, care corespund parametrilor tehnici și a asigurat calitatea acestor utilaje (f.d. 41, vol. I).

Conform art. 27 alin. (2) Legea privind achizițiile publice nr. 96 –XVI din 13 aprilie 2007, caracteristicile obiectului achiziției trebuie să corespundă cerințelor autorității contractante privind calitatea, eficiența, testarea, securitatea, dimensiunile, simbolurile, terminologia, ambalajul, modul de transportare, marcarea, etichetarea,

procesele și metodele de producere, precum și procedeele de determinare a conformității lui cu cerințele documentelor de licitație.

Conform art. 69 alin. (5) Legea privind achizițiile publice nr. 96 –XVI din 13 aprilie 2007, operatorul economic execută necondiționat clauzele contractului încheiat, respectând cerințele de calitate și prețul stabilit. Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale atrage după sine răspunderea operatorului economic conform legislației și clauzelor contractului.

Conform art. 763 alin. (1) și (2) Codul civil, vânzătorul este obligat să predea bunul fără vicii materiale.

Este fără vicii materiale bunul care, la transferarea riscurilor, are caracteristicile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra caracteristicilor, bunul nu are vicii dacă:

a) corespunde destinației stabilite în contract;

b) corespunde utilizării obișnuite și prezintă caracteristici care există în mod obișnuit la bunuri de același fel și pe care cumpărătorul le poate aștepta ținând cont de felul bunului. La aceste caracteristici se includ și cele pe care cumpărătorul le poate aștepta conform specificațiilor publice ale vânzătorului, producătorului sau ale reprezentanților acestora, îndeosebi prin reclamă, cu excepția cazului în care specificațiile nu pot influența decizia de cumpărare.

Conform art. 765 alin. (2), (3), (4) și (6) Codul civil, cumpărătorul poate beneficia numai atunci de drepturile care rezultă din viciul pe care nu l-a cunoscut în urma unei culpe grave când vânzătorul a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul sau a preluat o garanție pentru existența unei caracteristici.

Cumpărătorul care este comerciant trebuie să verifice sau să pună pe cineva să verifice bunul într-un termen atât de scurt cât permit împrejurările, iar în cazul constatării viciilor, să-l informeze neîntârziat pe vânzător.

Cumpărătorul pierde dreptul de a invoca viciul dacă nu l-a comunicat vânzătorului într-un termen rezonabil din momentul în care a constatat sau trebuia să constate viciul și felul lui. Vânzătorul nu poate invoca dispozițiile prezentului alineat dacă a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul.

Dacă, prin lege sau contract, este obligat să controleze calitatea bunului, vânzătorul trebuie să prezinte cumpărătorului dovezi de efectuare a controlului calității bunului.

Conform art. 14 lit. a) Legea vânzării de mărfuri nr. 134-XIII din 03 iunie 1994, se consideră executare exactă a obligațiilor contractuale cazurile în care mărfurile: sînt conforme prin calitățile lor cerințelor contractuale, dacă legislația nu prevede altfel.

Conform art. 20 alin. (1) Legea vânzării de mărfuri nr. 134-XIII din 03 iunie 1994, cumpărătorul recepționează mărfurile în cantitatea și de calitate prevăzută, conform legii, standardelor, condițiilor tehnice și clauzelor contractului.

Conform pct.11 Regulamentul cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1068 din 20 octombrie 2000, la recepționarea mărfii se verifică conformitatea ei cu prevederile documentelor normative de standardizare și a prescripțiilor tehnice. Recepționarea mărfii se efectuează, de asemenea, în conformitate cu datele indicate în marcaj și în documentele de însoțire, de transport, care confirmă cantitatea și

calitatea mărfii livrate (facturi sau facturi de expediție cu transportul feroviar – specificări, liste, etichete de ambalare, pașapoarte tehnice, certificate de conformitate, certificate de calitate a producătorului etc.), precum și în conformitate cu condițiile contractului. În cazul în care documentele menționate sau unele din ele lipsesc, recepționarea mărfii nu se efectuează, dacă contractul nu prevede altceva, iar la întocmirea actului se indică documentele care lipsesc și care influențează recepționarea mărfii după cantitate și calitate.

Conform pct. 18 din același Regulament, în cazul depistării necorespunderii calității mărfii cu cerințele documentelor normative de standardizare, cu mostrele (etalioanele), contractul de livrare sau cu datele menționate în marcaj sau în documentele de însoțire, care confirmă calitatea, cumpărătorul suspendează recepționarea în continuare a mărfii și întocmește un act în care indică cantitatea mărfii controlate și caracterul necorespunderii (defecțiunilor) depistate în timpul recepționării, totodată, cumpărătorul este obligat să asigure păstrarea mărfii de calitate inferioară în condițiile care să zădărnicească înrăutățirea în continuare a calității ei și amestecarea cu o marfă omogenă.

Din sensul acestor prevederi legale rezultă că prin vicii ale mărfii se înțelege lipsa unei însușiri inerente mărfii predate, care o face improprie destinației ori folosirii normale sau îi micșorează valoarea sau valoarea de întrebuințare. Este fără vicii materiale bunul care corespunde caracteristicilor convenite de părți.

Societatea pe acțiuni „Eximotor” nu a executat în modul convenit obligațiile asumate și a livrat produse care nu corespund caracteristicilor indicate în contractul de achiziție.

Necorespunderea parametrilor tehnici a produselor livrate este stabilită de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” în procesul-verbal din 25 februarie 2014, de Camera de Comerț și Industrie în raportul de expertiză din 19 martie 2014 și de către societatea pe acțiuni „Eximotor” nu se contestă.

În punctul 11.3 din contract părțile au stipulat pe durata îndeplinirii contractului să convină asupra modificării clauzelor contractuale, prin acord adițional, numai în cazul apariției unor circumstanțe care lezează interesele comerciale legitime ale acestora și care nu au putut fi prevăzute la data încheierii contractului. Modificările și completările la prezentul contract sunt valabile numai în cazul în care au fost perfectate în scris și au fost semnate de ambele părți.

Societatea pe acțiuni „Eximotor” nu a comunicat Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” despre livrarea unor produse similare celor indicate în contractul de achiziție și autoritatea contractantă nu a consimțit în acest sens.

Punctele 9.1.- 9.5. din contract indică că parametrii tehnici a încărcătoarelor frontale și frezelor de dezăpezire trebuie să fie în strictă conformitate cu prevederile ofertei adjudecate și Anexei nr.1 la prezentul contract, iar în cazul livrării încărcătoarelor frontale și frezelor de dezăpezire cu parametrii tehnici care diferă de cei indicați în Anexa nr. 1, cumpărătorul nu va primi marfa dată. Dacă se constată necorespunderi în parametri tehnici ai mărfii, cumpărătorul va înștiința imediat vânzătorul despre acest fapt. Pretențiile referitoare la parametrii tehnici ai mărfii se lichidează prin substituirea mărfii necorespunzătoare cu marfă în concordanță cu cerințele documentelor de licitație și ofertei adjudecate. Vânzătorul este obligat să

examineze pretențiile înaintate și să comunice cumpărătorului despre decizia luată. În cazul devierii de la caracteristica tehnică a mărfii conform ofertei prezentate la licitație va fi întocmit un act de reclamații și înaintat vânzătorului pentru înlăturarea neconformității prin substituirea mărfii livrate. Vânzătorul poartă răspundere pentru calitatea bunurilor în limitele stabilite în contract, inclusiv pentru viciile ascunse.

La 20 martie 2014 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a comunicat societății pe acțiuni „Eximotor” că nu poate asigura recepționarea bunurilor deoarece calitatea, dotarea și marcarea acestora nu este confirmată și a solicitat repetat furnizarea produselor conform caracteristicii indicate în contractul de achiziție și respectarea angajamentelor contractuale (f.d. 90-91, vol. I).

La 04 iunie 2014 societatea pe acțiuni „Eximotor” a comunicat Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” că lipsește modelul de utilaj care a fost indicat în ofertă și că a achiziționat utilaje analoage, care corespunde parametrilor tehnici și a asigurat calitatea acestor utilaje (f.d. 41, vol. I).

Prin urmare, societatea pe acțiuni „Eximotor” a refuzat să furnizeze alte produse care să corespundă caracteristicilor indicate în contractul de achiziție.

Conform art. 572 alin. (2) Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 588 Codul civil, Creditorul nu este obligat să accepte o altă prestație decât cea datorată. Această regulă se aplică chiar și în cazul în care prestația propusă are o valoare mai mare

Așadar, Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” legal a refuzat recepționarea produselor care nu corespund caracteristicilor indicate în contractul de achiziție, iar pretențiile societății pe acțiuni „Eximotor” cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa produsele și obligarea recepționării acestora sunt neîntemeiate.

Or, conform art. 588 Codul civil, creditorul nu este obligat să accepte o altă prestație decât cea datorată. Această regulă se aplică chiar și în cazul în care prestația propusă are o valoare mai mare.

Având în vedere că urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate pretențiile cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa produsele și obligarea recepționării acestora, urmează a fi respinse și pretențiile cu privire la încasarea dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității, venitului ratat, diferenței de curs valutar.

La 25 iunie 2014 Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” a comunicat societății pe acțiuni „Eximotor” că contractul de achiziție este expirat și nu produce efecte juridice, că nu au fost respectate clauzele contractuale și garanția de execuție în cuantum de 5 % din suma totală a contractului a fost reținută la contul întreprinderii (f.d. 99, vol. I).

Conform art. 59 alin. (1), (2), (3) și (4) Legea privind achizițiile publice nr. 96 –XVI din 13 aprilie 2007, autoritatea contractantă, din proprie inițiativă, precum și la solicitarea Agenției, în urma controlului efectuat, are dreptul de a anula procedura de atribuire a contractului de achiziții publice, dacă ia această decizie înainte de data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică și, în mod obligatoriu, înainte de data încheierii contractului, în următoarele cazuri:

a) nu a fost posibilă asigurarea unui nivel satisfăcător al concurenței, respectiv numărul de ofertanți este mai mic decât cel minim, prevăzut pentru fiecare procedură de prezenta lege;

b) nici unul dintre ofertanți nu a întrunit condițiile de calificare prevăzute în documentația pentru elaborarea și prezentarea ofertei;

c) în cazul achizițiilor publice de lucrări, valoarea tuturor ofertelor este mai mare sau mai mică cu cel puțin 15 la sută decât valoarea estimativă a lucrărilor, calculată de către autoritatea contractantă în modul stabilit;

d) au fost prezentate numai oferte necorespunzătoare, care:

- sînt depuse după data-limită de prezentare a ofertelor;

- nu au fost elaborate și prezentate în conformitate cu cerințele cuprinse în documentația pentru elaborarea și prezentarea ofertei;

- conțin, în propunerea financiară, prețuri care par, în mod evident, a nu fi rezultatul liberei concurențe și care nu pot fi justificate temeinic;

- conțin propuneri referitoare la clauzele contractuale, propuneri care sînt, în mod evident, dezavantajoase pentru autoritatea contractantă;

- prin valoarea inclusă în propunerea financiară, fiecare dintre ele a depășit valoarea fondurilor alocate pentru îndeplinirea contractului de achiziții publice respectiv;

e) circumstanțe excepționale afectează procedura de atribuire a contractului de achiziții publice sau fac imposibilă încheierea contractului;

f) s-a constatat comiterea unui act de corupere, confirmat prin hotărîrea definitivă a instanței judecătorești.

După data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică și după data încheierii contractului, anularea procedurii de achiziție, în cazurile prevăzute la alin.(1), se efectuează doar de către Agenție.

Decizia de anulare a procedurii de achiziție publică nu generează vreo obligație a autorității contractante sau a Agenției față de participanții la procedura de achiziție, cu excepția returnării garanției pentru ofertă și asigurării executării contractului.

Autoritatea contractantă are obligația de a comunica în scris tuturor participanților la procedura de achiziție publică, în cel mult 2 zile de la data anulării, atît încetarea obligațiilor pe care aceștia și le-au creat prin depunerea de oferte, cît și motivul anulării.

Din norma de drept citată rezultă că autoritatea contractantă este obligată să restituie garanția achitată doar în cazul în care a adoptat decizia de anulare a procedurii de atribuire a contractului de achiziții publice înainte de data încheierii acestuia.

Contractul de achiziție publică nr. 11-18/250 din 11 septembrie 2013 nu s-a executat din vina societății cu răspundere limitată „Eximotor” care a livrat bunuri diferite de cele indicate în ofertă și Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” nu este obligată să restituie garanția achitată de recurent.

Prin urmare, pretenția societății cu răspundere limitată „Eximotor” cu privire la restituirea garanției de bună credință în mărime de 1 224 000 lei este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea

suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Eximotor” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa încărcătoarele frontale cu cupă și utilaj suspendat-freze pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor, obligarea recepționării acestora, încasarea costului obiectului ofertei, prejudiciului material și moral, cu emiterea unei noi hotărâri prin care:

Se respinge integral cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Eximotor” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a recepționa încărcătoarele frontale cu cupă și utilaj suspendat-freze pentru dezăpezirea părții carosabile a drumurilor, obligarea recepționării acestora, încasarea costului obiectului ofertei, prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Elena Covalenco

Sveatoslav Moldovan